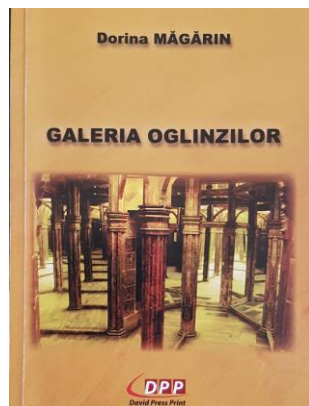

**Dorina Mărgărin, *Galeria oglinzilor*,
Editura David Press Print, Timișoara, 2019, 242 p.**

Prof. Dumitru MIHĂILESCU

E-mail: mihailescu_dumitru@yahoo.com

Galeria oglinzilor, volumul de debut al poetei și prozatoarei Dorina Mărgărin, subintitulat „proză mai mult sau mai puțin scurtă” cuprinde narațiuni legate de ținutul Banatului, de locurile natale pline de amintiri, evocând întâlniri cu prietenii, cu cunoscuții din copilărie sau din tinerețe. Volumul are o puternică tentă memorialistică. În finalul povestirii care dă și titlul volumului autoarea notează: „Și acum când privesc în trecut de parcă m-aș afla într-o *galerie a oglinzilor* (s.n.), îmi trec prin fața ochilor chipuri, imagini, întâmplări care mi-au marcat copilăria, adolescența și m-au făcut sa fiu permisivă față de toți tinerii”. În prozele sale autoarea se referă la *Biopsia sufletelor*, la *Braconierii de vise*, la *Primul sărut*, sau la *Conclavul amintirilor pierdute*. Reunindu-se pe

malul mării conclavul amintirilor pierdute, autoarea se întreabă: „Cui folosește acest conclav, la ce bun? Folosește celor care nu vor să-și păstreze amintirile tănuite în adâncurile inimii, ci vor să le lase să zburde libere precum mieii, precum iezii când dau de firul ierbii, tot așa ca fluturii când simt gustul polenului care te-nfioară spre nemurire”.

Naratoarea face drumuri acasă, acolo unde există urmele părinților, dar „Nu am pătruns în casă, ceva m-a oprit. Era o mână nevăzută, un bolovan imaginar ce-mi stătea în picioare, un lacăt ce-mi fereca intrarea. (...) Fiecare cameră, fiecare perete l-aș fi udat cu lacrimi după copilăria mea dulce-amară, după adolescența mea sfielnică, după tinetetea pierdută peste umăr. Fiecare odaie mi-ar fi adus în minte chipurile alor mei, mi-ar fi înprospătat amintiri legate de boțul meu de lumină, de pățanii ale nepoților, atât de încercați și ei”.

Unele dintre prozele semnate de Dorina Mărgărin se înscriu, cronologic, în secolul trecut, făcându-se referire la unele aspecte ale societății vremii: activitatea din școlile sătești (*Biopsia sufletelor*), concursurile școlare, *Cântarea României* etc. Este perioada când „fiecare om avea la securitate un dosar alb și unul negru. În funcție de situație este scos la iveală ba dosarul alb, ba dosarul negru. (...) Asta e, gândii eu, securiștii și toți cei care sunt la putere sunt niște gunoaie care ies în evidență hăt, de departe. Oamenii care sunt oameni n-au ce căuta printre”. Alte proze fac referire la perioada actuală, când în societate s-au produs schimbări majore: dreptul la liberă circulație, mulți au aplicat la loteria vizelor, alții au decis să îmbrățișeze visul american. (*Salut, America!*)

În prozele din acest volum, autoarea amestecă întâmplări vechi și noi, își descrie tristețile, neliniștile, relatează întâmplări cu substrat dramatic. Miza povestirii o constituie, pentru autoare, „adevărul” vieții, cu bunele și relele, cu bucuriile și dramele sale. Experiența de viață îi oferă autoarei o materie epică impresionantă. Reușita prozatoarei este aceea de a construi o galerie de tipuri umane. Femeia „uscățivă, cercănată, plânsă” care lucra la ferma de vaci, învățătorul „ce se comporta ca un alienat mental”, elevi (*pui de om hăituiți*) care erau transportați la practica agricolă în remorci, asemenea vitelor, oameni cu studii superioare care „n-au ales să bată palma cu securitatea, nici în liceu, nici în facultate”, foști informatori care s-au retras la o mănăstire, crezând că Dumnezeu le va ierta păcatele, specialiști de înaltă clasă care au ales calea pribegiei în străinătate etc. sunt personaje „cu mari resurse dramatice” (A. Cruceanu), cu iubiri tensionate, nefericite, care nu s-au bucurat de o copilărie fericită. Sugestiv sunt sintetizate toate acestea în „portetul” unei „frumoase doamne” cu „ochii săi migdalați și azurii” care „părea o icoană vie străpunsă de un pumnal”.

O interesantă observație în legătură cu aceste proze face Cornel Ungureanu în *Prefață*: „Curajul autoarei e legat nu numai de invenția narativă, de abundența momentelor culturale, de drumurile prin locuri inaccesibile sau mai greu accesibile cititorului, cât de un desfășurător al feminității: un tablou al suferinței. Spitalizarea e filmată, urmărită în detaliu, cu încetinitorul”.

Se poate remarca în aceste proze, mai mult sau mai puțin scurte, dorința autoarei de a se povesti, cele mai multe dintre textele sale trăgându-și seva din filonul autobiografic. De multe ori autoarea include în narațiune scrisori care ne amintesc de sentimente nobile (prietenia, dragostea). În prozele sale autoarea se referă la personalități din diferite domenii ale culturii: H. Heine, Fr. Nietzsche, Ch. Baudelaire, G. Bacovia, Șt. Petică etc.

Sunt destule situații care, dacă unele cuvinte și expresii nu ar beneficia de explicații în subsolul paginii, sau de relevarea unor sensuri din context, ar face mai dificilă lectura și înțelegerea textului.

În prozele sale, Dorina Mărgărin vorbește despre „pustiul ce-mi copleșește sufletul”, despre „înstrăinarea de sine”, despre „viața din pribegie”, despre „singurătate”, despre comunicarea interumană într-o lume tot mai „globalizată”, idee susținută și de Ada D. Cruceanu: „...seria prozelor scurte semnate de Dorina Mărgărin construiește, notabil, o geografie a singurătăților individuale, de la pierdutul sat ori oraș dintr-o vale bănățeană, până la strălucitoare metropole ori ispititoare eladice cetăți. Peste care, arar, Cel de Sus își arată bunăvoința *Cu moartea pe moarte călcând*”.